Б Ю Л Е Т Е Н Ь

ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ

Видає Секретаріят З.П. УГВР ч. 1/46 Для внутрішнього вжитку

К О М У Н І К А Т

Закордонне Представництва Української Головної Визвольної Ради подає до відома українському громадянству наступне:

1. Дня 1 вересня 1946 р. делегат Генерального Секретаріяту Закордонних Справ Української Головної Визвольної Ради і делегат Уряду Української Народньої Республіки внесли спільний меморіял на Мирову Конференцію в Парижі.

Зовнішньо-політична акція Генерального Секретаріяту Закордонних Справ УГВР, проведена ним в часі Мирової Конференції в Парижі була одним із виявів його діяльности закордоном в користь української визвольної справи.

Йдучи по лінії одного з принципових заложень платформи УГВР про об'єднання всіх українських державнотворчих сил в боротьбі за Українську Державу, Генеральний Секретаріят Закордонних Справ УГВР рішився на спільний виступ на Мировій Конференції з зовнішньо-політичними чинниками Уряду УНР, визнаючи, що основною вимогою української державної праці є, в час, коли на українських землях проходить завзята боротьба всього народу за повну державну незалежність в єдиному фронті проти московсько-більше вицьких загарбників, задокументувати його єдність також у зовнішніх виступах перед чужим світом.

Проведена в часі Мирової Конференції о б'є д н а н а всеукраїнська зовнішньо-політична акція знайшла всеціле одобрення і піддержку серед українського громадянства та повне зрозуміння і признання серед чужих чинників. Генеральний Секретаріят З.О.УГВР є в посіданні численних документарних матеріялів чужих чинників, в яких вони дають вислів своїому позитивному відношенню до цієї української зовнішньо-політичної акції.

2. Одиноким виломом в оцій однодушній позитивній розцінці об'єднаного українського зовнішньо-політичного виступу,- поза зрозумілою ворожою протиакцією большевицької Москви -, став виступ тих чинників Уряду УНР, які, відорвані від всякої визвольної боротьби і визвольної політики, використовують свої сучасні позиції для цілей далеких від вимог української визвольної справи.

Документом такого становища названих чинників є Комунікат т.зв. УПІС-и від 21 вересня 1946 р. В цьому Комунікаті подано , що УПІС "на підставі інформацій від компетентних чинників Уряду Української Народньої Республіки нікому не давав доручення чи директиви підписувати та подавати в його імені мемурандума до чужинецьких чинників спільно з представництвом незнаної ближче Урядові організації, що виступає під назвою Української Головної Визвольної Ради /УГВР/."

3. Зустрінувшись з таким нечуваним ударом у зовнішньо-політичні позиції української національної справи, завданим їй зга-даними чинниками Уряду УНР, умандатований представник Уряду УНР уповажнив Українську Пресову Службу /УПС/ подати до публичного відома, що "спільний виступ на Мировій Конференції мав місце за повною згодою умандатованих представників обох установ" /Комунікат УПС від 6 жовтня 1946/.

4. Незалежно від такого ствердження умандатованого представника Уряду УНР, ті чинники Уряду УНР, які зайняли вороже становище до спільного меморіялу, йдучи по лінії розбивання єдности українських зовнішньо-політичних виступів, новим комунікатом УПІС-и від 25 жовтня 1946 р., дали новий доказ того, як далекі їм основні вимоги української державницької політики. В названому комунікаті читаємо: "1/ Після переведення докладного розслідування справи т.зв. спільного Меморіялу Уряду УНР і УГВР встановлено: а/ що в Парижі дійсно уложено і подано на Мирову Конференцію в перших числах вересня біжучого року зазначений меморіял, б/ що переведення цієї справи зазначеного меморіялу сталося за відомом і згодою офіційного представника Уряду УНР в Парижі, в/ що представник Уряду УНР діяв у добрій вірі, однак введений був у блуд неправдивими інформаціями сторонніх чинників і допустивши переведення справи зазначеного меморіялу без відома і згоди на це Уряду УНР перевищив свої компентенції, г/ що справа згаданого Меморіялу є небезпечною акцією підриву авторітету Уряду УНР, яко єдиного легального репрезентанта Української Державности на міжнародній арені. 2/ Уряд УНР не апробував поступування свого представника в Парижі і тому відкликав його з дотеперішнього становища".

- - - - - - -

Супроти повищого Закордонне Представництва Українського Головної Визвольної Ради стверджує:

1. Спільний український виступ на Мировій Конференції був подиктований доцільністю і потребами української визвольної політики. В сучасний момент український нарід стоїть у боротьбі проти одного ворога - большевицької Москви і йому треба протиставити єдиний визвольний фронт українського народу в краю і закордоном. Опій вимозі мусять бути підпорядковані всі партійно-групові та індивідуальні огляди й інтереси, а всякі намагання розбивати чи хочби послаблювати єдиний спільний фронт визвольної боротьби, вдаряють в істотні інтереси нації.

2. Акція тих чинників Уряду УНР, що протиставляються спільному українському виступові на Мировій Конференції, зміряє до послаблення українських політичних, серед важких умов здобуваних позицій і вдаряє в саму українську самостійницьку ідею, як і в традиційну ідею Української Народньої Республіки, як ідею Української Самостійної Соборної Держави.

3. Намагання згаданих чинників Уряду УНР виправдати своє шкідливе для загально-національної справи становище не тільки не обосновує такого становища, але ще й розкриває їх підступну та обманливу гру.

а/ Твердження, висунене в комунікаті т.зв. УПІС-и від 21 вересня 1946 про те, що "УГВР - це незнана ближче Урядові УНР організація" є безуспішним намаганням обезцінювати керівний український державний орган, який несе на собі весь тягар сучасної визвольної боротьби та є визнаваний українським народом і чужинецьким світом. З УГВР, що її згадані чинники Уряду УНР назвали незнаною організацією, ті ж чинники вели в часі від літа 1945, зокрема в місяцях червні і липні 1945, в лютому, березні і квітні 1946 р., переговори та переписку в напрямі координації дій. Вже в червні 1945 р. згадані чинники Уряду УНР, у висліді переведених посередниками розмов, запроектували як основну платформу консолідації обопільне і зобов'язуюче для всього українського політичного світа визнання, що " УНР, УГВР, УПА - це спільне добро українського народу". Всі матеріяли зі згаданих розмов знаходяться в архівах Закордонного Представництва УГВР.

б/ Твердження в комунікаті т.зв. УПІС-и від 25 жовтня 1946 р., наче б то представник Уряду УНР "був введений в блуд неправдивими

інформаціями сторонніх чинників " не відповідає правді в світлі листа умандатованого представника Уряду УНР від 6 жовтня 1946 р. до Закордонного Представництва УГВР, в якому читаємо: "Оцим свідчу , що спільний виступ УНР і УГВР був зроблений за моєю повною згодою і за цей виступ беру на себе повну відповідальність". Водночас автор листа стверджує, що він діяв як умандатований представник Уряду УНР, компетентний для проводження таких акцій.

4. Ідея Української Народньої Республіки, як ідея Української Самостійної Соборної Держави - це спільне добро всього українського народу. Згадані чинники Уряду УНР, заслонюючись своїми теперішніми позиціями в Уряді УНР спроневірюються тій ідеї і переключають себе на той бік барикади, переставляючи себе на позиції, що на них стоять ворожі Україні та українській визвольній справі чинники.

- - - - - -

Приймаючи до уваги фактичний стан, витворений незгідними з вимогами української визвольної справи потягненнями окреслених вище кругів Уряду УНР, Закордонне Представництво Української Головної Визвольної Ради:

а/ заплямовує акцію тих чинників, як п і д р и в н у для української д е р ж а в н и ц ь к о ї політики;

б/ взиває все українське громадянство та громадські і політичні середовища на еміграції осудити згадану акцію та ті чинники Уряду УНР, які її провели;

в/ взиває ті здорові круги УНР, що остали вірні і д е ї У Н Р, як і д е ї в и з в о л ь н о ї б о р о т ь б и з а У к р а ї н с ь к у С а м о с т і й н у С о б о р н у Д е р ж а в у , протиставитися акції розбивання спільного українського визвольного фронту та намагання компромітувати українську справу перед чужим світом і своєю державницькою працею причинитися до здійснення ідеї спільної боротьби всього українського народу за Українську Державу;

г/ взиває українське громадянство та українські політичні середовища на еміграції о п р е д і л и т и своє становище до спільного виступу на Мировій Конференції в Парижі.

15 дня, м. листопада 1946 року.

ЗАКОРДОННЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО
УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ

- - - - - - -

ЗАКОРДОННЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО
У Г В Р
Реф. В.С./В.П.

І Н С Т Р У К Ц І Я

СПРАВА : Політична акція, зв'язана зі спільним Меморіялом на Мирову Конференцію.

ОДЕРЖУЮТЬ І ВИКОНУЮТЬ: Делегати Закордонного Представництва УГВР.

I. Закордонне Представництво УГВР видало свій офіційний Комунікат в справі спільного Меморіялу на Мирову Конференцію в Парижі. З Комунікатом обов'язані познайомитися всі Делегати Закордонного Представництва УГВР та їх співпрацівники .

II. Комунікат має бути не лише поданий до відома українському громадянству, але з ним треба зв'язати широко закроєну політичну акцію, якої метою є довести до того, щоб українське

громадянство заявилося за правильністю політичної поста - новки Закордонного Представництва і осудило ті чинники з кругів УНР, що своїми потягненнями причинюються до послаблення українських позицій за кордоном, а через те розбивають єдиний визвольний фронт українського народу.

III. Делегати Закордонного Представництва постараються масово поширити Комунікат в тих осередках, за які вони відповідають. Водночас проведуть розяснювальну акцію згідно з тезами Комунікату.

IV. Де де можливо, зокрема в таборах, Делегати Закордонного Представництва на окремих зібраннях всіх жителів табору відчитають Комунікат Закордонного Представництва та запропонують, щоб громадянство зайняло становище до вороної акції, яку розпутали деякі чинники УНР і ті, що з воронею українській справі акцію солідаризуються.

V. Збори громадянства мають винести резолюції, в яких громадянство заявить свою солідарність з визвольною політикою УГВР та осудить всі спроби розбивання єдиного визвольного фронту українського народу. Формулювання резолюцій залишається Делегатам Закордонного Представництва, вказується лише на основні моменти , які новинні в них увійти.

VI. Щоб омминути непорозуміння, підкреслюється, що акція зміряє тільки до осуду тих чинників УНР, які в справі спільного Меморіялу зайняли незгідне з вимогами української державної рації становище, до цілого комплексу УНР ми становища не займаємо. Здорові елементи УНР повинні самі осудити шкідливу акцію своїх чинників.Про це говориться виразно в Комунікаті.

VII. Про вислід акції негайно повідомити Закордонне Представництво УГВР. Получити докладний звіт про скількість учасників, перебіг нарад і тексти прийнятих резолюцій.

Листопад 1946 року.

І. К-ий
Р. В. С.

\- - -

ЗА ПРАВИЛЬНУ ІНТЕРПРЕТАЦІЮ УГВР

/Вияснення до характеру і ролі УГВР в українському національно-політичному житті /.

Не зважаючи на більш ніж двохрічну діяльність УГВР в краю і закордоном, на відому загалові громадянства її платформу, на своєрідні політичні умовини, які не дають можливостей повного і свобідного її вияву, є люди і політичні групи, які не розуміють і невірно інтерпретують її генезу, характер і ролю.

Одні на кожному кроці ставлять призирливо квестіонуючі і підзорливі запити про її автентичність, справжнє її обличчя та цілі, другі часто вибігають в дискусіях про УГВР поза границі офіційних енунціяцій. Натомість з признанням треба ствердити, що відношення широких мас народу є зовсім інше, позитивне, повне зрозуміння.

Характерне при тому те, що нерозуміння і невірна інтерпретація УГВР випливає з одного неправильного заложення: Майже всі сторонники чи противники концепції впорядкування українського життя внутрі, репрезентаційного оформлення його на зовні та організаційного завершення українського народу як воюючого партнера,підходять до УГВР не з грунту тих засадничих понадпартійних, понадкласових і понадстанових ідей, які в основи УГВР поставлено,а з власних політичних таких чи інших заінтересувань. Такий неправильний підхід має своє джерело в тих партійно-політичних формах українського життя, які від 1917 року визначували політичне думання українського громадянина. В революційних часах 1917-1920 рр. на всіх українських землях,а пізніше в часах ворожих окупацій на

західно-українських землях всі питання політичної структури українського народу, зокрема його верховної влади чи репрезентації , розв'язувано зі становища вузьких партійних інтересів. Тенденції до репрезентаційного оформлення та найвищого організаційного завершення українського народу зводилися до боротьби за владу окремих політичних угрупувань. На Українських землях під большевицькою окупацією поставлено знак рівнання між державною владою і партією і це також залишило сліди в політичному думанні українців . Тому не диво, що деякі громадяни і політичні групи на еміграції не пробують займати становища до УГВР на основі з'ясованих нею понадпартійних і понадгрупових позицій і не стараються заявлятися в межах даних нею офіційних декларацій, а підходять до питання УГВР з вкладених в УГВР супозицій, виведених по аналогії до минулого і до своїх власних групово-політичних цілей. Маючи на увазі самі обмежені і вузькі цілі, хотіли б такі й добачувати і з таких виходити в підході до УГВР.

І це, для загально-національної справи шкідливе, а з погляду нашої державно-політичної зрілості тобезцінюче нас явище вимагає від Закордонного Представництва УГВР звернути на ці справи увагу всіх своїх співпрацівників, уповажнених і прихильників та наказує провести відповідну вияснювальну акцію, метою якої є покласти край всім ворожим злобним чи невдалим прихильним інтерпретаціям УГВР.

Змістом тої акції мусить бути опрокидування всіх свідомо фальшивих чи неправильних насвітлювань УГВР. Це, однак, неможливе без з'ясування всіх закидів або перекривлень. Тому, перше ніж ці закиди опрокидати, треба їх собі самому належно з'ясувати.

Закиди противників по відношенні до УГВР йдуть засадничо в двох напрямах: або оспорюють понадпартійне і керуюче становище УГВР, або просто заперечують існування її взагалі. Закиди свої мотивують противники такими аргументами:

1. УГВР не об'єднала і не об'єднує всіх політичних чинників українського народу ані від більшости тих, що тепер існують, не має підтримки.
2. За політику УГВР не несуть відповідальности політичні чинники як цілість. Піддержуючі УГВР партійно-політичні чинники не мають змоги відвічати за неї, бо вона не є вислідом їхньої координованої співдії, але ставить себе у вищу надрядну позицію.
3. На принципі індивідуального добору побудована УГВР являється маріонетковою інституцією, потрібною для самостійницької ОУН, і є лише фірмантом для діяльности її керівних чинників.В цей спосіб відібрана гарантія, що ОУН не буде її майорізувати.

Спираючись на оці завваження, противники виводять наступні висновки:

1. УГВР не є вислідом консолідації всіх самостійницько-визвольних сил українського народу. Вона виникла як пряма чи коте - рійно оформлена надбудова, потрібна для ОУН з різних оглядів, зокрема з огляду на кон'юнктуру демократії.
2. УГВР не є єдиним керівним центром визвольної боротьби українського народу, а є тільки формою узурпування собі ОУН влади , засобом завойовування її та зміцнювання своїх позицій.
3. УГВР як реальна конкретна політична установа не існує, а є лише пропагандивною фікцією, яку створила і підтримує для згаданих цілей самостійницька ОУН.

Червоною ниткою пробігає в наведених висновках підозра, що УГВР виникла виключно як продукт політичної діяльности самостійницької ОУН і під таким кутом здобільша, не вірячи офіційним її деклараціям, насвітлюється всю діяльність УГВР як нову форму діяльности ОУН.

В такому аспекті ведена атака на УГВР знаходить часто, на - жаль невдатних оборонців, яких невмілий спосіб інтерпретації цілей

і характеру УГВР не менше шкодить баламуцтва, як всі ворожі фракції. Деякі з прихильників ОУН, а то і її члени, що не були з незалежних від себе причин причасними політичним процесам на рідних землях, підхоплюють імпутовані ворожими до УГВР елементами її цілі та, з тих невластивих заложень виходячи, пробують по своєму боронити УГВР. Так, збиті з правильних вихідних заложень, вони висувають в обороні УГВР наступні теми:

1. УГВР є лише завершенням процесу органічної консолідації, яка проходила завдяки українському націон лізмові і зокрема завдяки діяльности самостійницької ОУН.
2. УГВР, підтримуючи чи пак закріплюючи в українському житті український націоналістичний рух, зміцнить і уможливить остаточне завершення органічної консолідації та таким чином виконає свою роль і здобуде свою позицію репрезентанта українських визвольних змагань.
3. Інтересам УГВР не чужою повинна бути всяка акція зміцнювання визвольного фронту боротьби, а в тому шляхом зміцнювання движучої сили її - самостійницької ОУН, завдяки якій впрочім , є в силі діяти , зокрема на еміграції.

Аргументи цих неправильних насвітлень позицій УГВР є такі:

1. Поза самостійницькою ОУН в час творення УГВР ніяких політичних зорганізованих і дійчих сил не було, - УПА - це збройна сила народу - , а тим самим оправданою повинна бути її окрема позиція.
2. З політичних чинників тільки одна ОУН підперла і підпирає на практиці УГВР та тим самим посідає певну фактичну позицію .
3. В першій мірі організований український націоналістичний рух відповідає вимогам визвольно-самостійницької платформи УГВР і , будучи формою всенароднього мобілізування всіх кращих самостійницьких революційних елементів, такого завершення може вимагати і в ньому знаходити своє найвище оформлення.

Знаною є правда, що нерозуміння одне родить нерозуміння друге. І ніде краще, як в тих двох насвітленнях і двох підходах до УГВР, можна це обсервувати і перевірити.

Закид партійно-групового порядку свідомих чи несвідомих противників УГВР, неначе б то вона була створена для потреб самостійницької ОУН, підозріння, що вона - ОУН , а не інші партії буде нести користь, тобто утилітаристично-партійний підхід одних критиків уділивсь, як бачимо, тільки у відвернені формі деяким оборонцям УГВР. І, хоч яке це не прикро, але ствердити треба факт, що навмисне, як нижче побачимо, схоплення концепції УГВР її противниками в тому звуженому утилітаристично-партійному підході, диктоване свідомістю і браком відваги признатися до непідсильних для себе вимог тої концепції української визвольної боротьби, довело до прийняття чужого, неіснуючого аспекту бачення і її деякими прихильниками та заслонило єдиний вірний погляд на неї.

І це підмітання концепції УГВР, замітне - як бачимо - в противників і в деяких прихильників, це тільки формальний наслідок , що випливає з відповідного партійного определювання свойого становища.

Глибші, основніші причини тих всіх невірних інтерпретацій концепції УГВР зумовляються здебільша незнанням генези УГВР та призвичаєнням формувати конструкції внутрішнього українського життя з баз партійно-політичних розгривок.

Ці моменти постараємося вияснити, змагаючи до якнайосновніших, а при тому сконденсованих відповідей на поставлені закиди та завваження.

Отже , концепція УГВР виникала на грунті таких трьох знаменних явищ українського національно-політичного життя часів другої світової війни:

1. Щораз ширшого розгортання українським народом боротьби проти німецького і большевицького поневолення за ідею Української Самостійної Соборної Держави;
2. Щораз глибшого усвідомлення собі самостійницькими елементами, і тими, що були організовані в кадрах самостійницької ОУН, і тими, що були об'єднані в збройних рядах УПА, що велетенське завдання довести українську національну визвольну боротьбу до її перемоги і до віднови Української Держави немислиме без об'єднання всіх самостійницько-визвольних сил під одним проводом і без виключення трагічної для України в усі переломові хвилини її історії неспроможности, за словами Мазепи, "в один гуж" тягнути українську справу;
3. Переломового процесу розвитку української політичної думки , для якої характерним ставало цілковите виживання та відумирання всяких опортуністичних концепцій, що узалежнюють українську справу від впливів сторонніх сил, та факту, що щораз більше політичних українських чинників і середовищ в особах їх патріотичних діячів переконувалося в єдиній реальності і правильності самостійницької визвольної української політики.

Характерним для тих часів явищем було, що - не зважаючи на різні політично-програмові та світоглядові погляди, всі щирі патріоти-державники, з якого середовища вони не виходили б, ставали на цей шлях боротьби та приймали активну участь в УПА. Згадаємо тільки для прикладу сл.п.ген. Ступницького, що вийшов зі середовища УНР, сл.п. д-ра Юрія Липу, колись критично наставленого до націоналістичного руху, зокрема до Дмитра Донцова, сл.п. Йосипа Позичанюка, що перейшов школу і виховання в комсомолі, сл.п. о. Романа - Рафаіла Хомина, монаха-студита, сл.п. Харитину Кононенко, відому колись діячку волинських організацій і Союзу Українок, і багато інших.

Всі ці моменти, а зокрема останнє зі згаданих явищ, засвідчували, що українське національно-політичне життя йде шляхом основної регенерації, так основної, що воно почало охоплювати всі інші, й поза самостійницькою ОУН, політичні чинники та спрямовувати їх на шлях, щоправда, індивідуально доконуваних переставок на позиції самостійницько-визвольної боротьби за Українську Державу. Назрівали таким способом погляди, що з часом при завершенні тих процесів не лише, як досі самостійницька ОУН, але й інші політичні чинники і середовища, без огляду на їх програмово-політичні цілі, йтимуть разом до одної мети.

Логічним з уваги на те був висновок, прийнятий і зафіксований ініціяторами УГВР в її платформі, який звучав: "... потрібний єдиний всеукраїнський національний фронт, організований на основі об'єднання всіх діючих національних українських сил, які змагають до української суверенної держави, і єдиний керівний центр".

І так, консеквентно до тої потреби дотримуючи кроку вимозі великої хвилини, прийшла ініціятива УПА створити всеукраїнський керівний центр під назвою - Українська Головна Визвольна Рада .

Прийшла вона, можна б сказати, за-скоро, випереджуючи деякі для цього передумови, але передбачаючи їх, дарма, що:

а/ самоліквідовані на початку війни різні політичні групи ще на самостійницькій платформі не переформилися, бувши наскрізь незорганізованими і не діючими політичними середовищами та що

б/ покищо тільки у формі індивідуальних акцесів видніших своїх діячів вони включалися у визвольну боротьбу і в такій чи іншій формі вели меншу чи більшу політичну роботу самостійницького характеру.

Та, хоч сама концепція УГВР випереджувала в дечому незавершений ще політичний процес на ставки всіх громадян і всіх політичних середовищ на самостійницьку платформу, все ж вона вже тоді була наскрізь реальна, а беручи до уваги пекучу потребу: а/ об'єднання і координування дій самостійницьких сил, б/ ідейно-програмових напрямних визвольної боротьби, в/ керівництва конкретною боротьбою і створювання органів незалежної державної влади, г/ зовнішньої репрезентації української визвольної боротьби - в о н а б у л а т а к о ж к о н е ч н а.

Звичайно, ця концепція не реалізувалася в задумах її ініціяторів - представників УПА - згідно процесам, які могли б відповідати поглядам якоїсь одної партійно-політичної формації на розвиток й остаточне конструкційне завершення внутрішнього українського життя, наприклад, відповідаючи концепції самостійницької ОУН, чи українських соціялістів, або гетьманців, але і не реалізувалася згідно механічному об'єднанню всіх українських політичних угрупувань, без огляду на заложення, що їх вони визнавали: Звідсілля УГВР не є прямою формою здійснення т.зв. органічної концепції консолідації, як також не є реалізацією всякого особі об'єднування для об'єднування і для заспокоєння примітивної і традиційної вже в українському житті концепції "згоди, миру і тишини в семействі ..."

Формування УГВР не було, не є і не може бути звужене до якоїсь одної формації українського державного життя, що відповідала б котрійсь із партійно-групових концепцій. Так же само воно не може відповідати всяким партійно-політичним групам та їх аспіраціям до неограниченої толеранції, без огляду на те, який вони мають вплив на розвиток загально-національного життя і державного майбутнього, конструктивний чи деструктивний.

Звідси виникає, що в УГВР могли знайтися тільки такі чинники і могли бути в ній заступлені тільки такі середовища і провідні діячі, які неподільно визнавали і давали свій вклад в українську самостійницьку визвольну боротьбу згідно таких принципів діяльности:

1. УГВР прагне до відбудови Української Самостійної Соборної Держави на всіх землях українського народу засобами революційної боротьби проти всіх ворогів державної самостійности українського народу, зокрема проти большевицьких та німецьких окупантів, та в співпраці з усіма прихильниками такої самостійности.
2. УГВР твориться на принципі повної політичної незалежности своїх прагнень від впливів сторонніх сил і чинників.
3. УГВР об'єднує всі політичні провідні елементи, незалежно від їх ідейного світогляду та політично-групової приналежности, що стоять на грунті політичної суверенности української держави та політичної незалежности українських визвольних змагань".

Зрозуміло, що, з уваги на таку платформу, на базі УГВР не могли і не можуть консолідуватися ті політичні чинники чи середовища, які згаданих принципів української самостійницької політики не визнають або їх порушують. З такими консолідуватися не було чого і до чого, бо через консолідацію з такими чинниками не міцнів би єдиний визвольний фронт боротьби.

Всякі злобні завваги, що не роблено тоді і не робиться сьогодні опроб сконсолідувати існуючі на еміграції політичні групи, або що їхьсвідомо з партійно-групових причин поминається, при точнішому розгляді позицій, які ці політичні групи ще недавно займали чи й сьогодні займають, обернулися б проти них самих, дискредитуючи їх як співчинників не українських визвольних, але сторонніх, чужих зовнішньо-політичних процесів. Не є виною ініціяторів

УГВР, що тоді існуючі, наприклад, такі політичні середовища, як УНР, тодішня т.зв. Східньо-українська громадськість /харківська група/ не станули в спільному фронті боротьби та не знайшлися в УГВР. Не є вином і сьогодні, що ряд із нововідкиваючих політичних груп не можуть знайти в ній місця. Виною була, є і буде протилежність тих політичних груп принципам самостійної визвольної політики, їх зв'язаність або така чи інша залежність від сторонніх сил.

Коли сьогодні деякі чинники УНР, обвинувачують УГВР в підриванні авторитету Уряду УНР, то - розглядаючи цю справу зі становища необхідного збереження суверенітету державної влади і незалежности її від всяких сторонніх сил - не в тих чинниках УНР має свого оборонця і сторожа ідея чистоти української визвольної політики.

Якраз навпаки, виникнення УГВР - цієї великої оздоровлюючої концепції української визвольної політики не лише має на цілі і реалізує унезалежнювання й усамостійнювання діяльности українських політичних чинників та їх координацію, але й змагає перед усім світом репрезентувати несплямлену суверенну волю і владу України.

УГВР - це нова сторінка українвкої історії, доба, в якій українська нація засвідчує свою повну національно-державну зрілість та готовість в свої руки перебрати свою долю.

Це - коротке вияснення концепції УГВР, її характеру та ролі в українському національному житті. Обов'язком кожного прихильника чи співпрацівника УГВР є в такому насвітленні обороняти і з такого аспекту роз'ясняти ідею, що її символом і твором є : УКРАЇНСЬКА ГОЛОВНА ВИЗВОЛЬНА РАДА.

- - - - - - - -

СТВЕРДЖЕННЯ І ВИСНОВКИ

Секретаріят Закордонного Представництва УГВР подає в наступному вийнятки зі ствердженъ і висновків, що їх прийняло Закордонне Представництво на своїх пленумах та що їх однодушно схвалювано на численних зібраннях українських громадян закордоном:

"1. На українських землях проходить з незмінною натугою визвольно-революційна, збройна і політична, боротьба українського народу проти національно-політичного та соціяльно-економічного поневолення і гніту большевицької Москви, зокрема проти масового терору большевицької партії та нквд, яких ціллю є повне фізичне знищення українського народу. Своєю боротьбою український нарід змагає до визволення та до побудови Української Самостійної Соборної Держави. Основою своєї революційно-визвольної боротьби український нарід вважає власні здорові революційні та державницькі сили та такі ж сили поневолених большевицькою Москвою народів. Уклад міжнародніх політичних сил, який вказує на зріст конфліктових елементів, що в своїй дальшій розвоєвій тенденції можуть довести до збройних міждержавних зударів, враховує український нарід як допоміжний чинник у своїй революційно-визвольній концепції та боротьбі .

2. Визвольну боротьбу українського народу очолює сьогодні Українська Головна Визвольна Рада та її виконний орган - Генеральний Секретаріят. УГВР повстала з ініціятиви Української Повстанської Армії в процесі та у висліді кількарічної революційно-визвольної боротьби українського народу проти німецьких та большевицьких загарбників. В УГВР є заступлені через своїх представників

всі землі України. Її визнали за найвищий орган державної влади на Україні єдина с , годні на Україні діюча політична самостій - ницька організація - ОУН, збройні сили українського народу - УПА, всі українські самостійники - революціонери та широкі українські народні маси. Тому так з формально-правного погляду , як і згідно фактичного стану на українських землях - Українська Головна Визвольна Рада, в противенстві до накиненого Україні т.зв. Уряду УРСР, це дійсний репрезентант внутрі і назовні правдивої волі українських народніх мас та їх прагнення до самостійного державного життя і найвищий керівний орган визвольної боротьби українського народу.

3. В результаті другої світової війни знайшлася поза межами українських земель поважна скількість українських селян, робіт - ників та інтелігенції, що були змушені покидати батьківщину. Українські емігрантські народні маси у своїй подавляючій більшості політично та морально здорові. Вони й тепер не стратили живого ідейного зв'язку з рідними землями та з усім українським наро - дом, що веде героїчну боротьбу за своє існування. В них жива готовість включити себе в цю боротьбу та віддати всі свої сили і працю для визволення своєї Батьківщини.

4. Завданням української політичної еміграції, як синів народу, що в сучасний момент стоїть у затяжній боротьбі за право незалежного існування у власній самостійній державі, є віддати всі свої сили на допомогу батьківщині. Тому всі тенденції відірвати українські еміграційні маси від ідейно-духового зв'язку з рідними землями, робити з них предмет політичних спекуляцій, захитувати їх віру у власні сили українського народу вели б до неминучого послаблення українських політичних позицій та всієї визвольної боротьби українського народу на внутрішньо-політичному та зовнішньо-політичному відтинках.

4. Умандатоване Українською Головною Визвольною Радою Закордонне Представництво УГВР є керівником української визвольної політики поза межами українських земель та репрезентантом сучасних змагань українського народу за українську державу.

5. Закордонне Представництво УГВР ставить перед собою і пе - ред українських громадянством закордоном такі основні завдання :

а/ актуалізувати в зовнішньому світі українську політичну проблему та сучасну революційно-визвольну боротьбу україн - ського народу і розгорненням своєї праці дати моральну і матеріяльну підтримку рідним землям;

б/ спрямовувати дії всіх українських політичних та гро - мадських середовищ на еміграції і всієї української громади в одне русло праці за визволення українського народу і без - посередньої служби Батьківщині;

в/ скоординувати і об'єднати всі сили української громади на еміграції, незалежно від партійно-групових, світоглядових та конфесійних різниць для скріплення єдиного всеукраїнського фронту боротьби за Українську Державу."

Делегати Закордонного Представництва УГВР обов'язані популяризувати ці тези серед широких українських кругів та подбати , щоб на окремих зібраннях вони були доведені до їхнього відома і схвалювані. Не сміє бути українця, що до його відома не дійшла б

ДЕЛЕГАТУРИ ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УГВР

Рішенням Пленума Закордонного Представництва УГВР від лютого 1946 року схвалено творити на всіх теренах, де находяться більші осередки української еміграції, Делегатури Закордонного Представництва УГВР.

Делегати, згідно Мухі Довіря Закордонного Представництва УГВР та їх співпрацівники є на дорученим ім теренах виразниками та реалізаторами напрямних праці Закордонногр Представництва.

Їх завданням є згідно напрямним праці, інструкціям та вказівкам відповідних ресортових референтів Закордонного Представництва УГВР діяти в повіреному ім середовищі. Вони не є членами Закордонного Представництва УГВР, хіба що були покликані до УГВР Великим Збором, або пізніше були до неї, згідно до Закордонного Представництва кооптовані згідно устрою УГВР.

Про свою працю делегати /уповноважнені/ Закордонного Представництва звітують безпосередньо відповідним референтам Закордонного Представництва УГВР і за неї тільки перед ними є відповідальними.

Делегати Закордонного Представництва, діючи в тому характері, не є відпоручниками жодної політичної партії чи організації, вони репрезентують лише керівний орган визвольної боротьби українського народу.

Делегати Закордонного Представництва можуть належати до різних політичних угрупувань, які визнають хоч би тільки фактично платформу УГВР і яких діяння не є суперечне концепції визвольної боротьби і політики, що її голосить і проводить в життя Закордонне Представництво.

На дорученим теренах делегати Закордонного Представництва дбають про те, щоб напрямні визвольної політики були реалізовані у всіх ділянках українського громадського, суспільного, культурного та політичного життя. В тому відношенні делегати виконують функції інтерпретаторів української визвольної політики перед усіми громадськими чинниками та українськими громадянами і функції безпосередніх органів, при помочі яких Закордонне Представництво здійснює на всіх відтинках життя свою політичну програму.

Делегати Закордонного Представництва не є на повірених ім теренах у жадній залежності від діючих там чинників політичних організацій, навіть тих, які входять до УГВР, є в ній репрезентовані та її як керівний орган визвольної боротьби українського народу визнають. Взаємовідношення між Делегатами і місцевими чинниками всіх партійних організацій, без уваги на те, чи ці ставляться льояльно чи є в опозиції до УГВР, є таке, як у нормальному державному житті є відношення між органами державної влади, а органами партійних організацій. Тому також Делегати Закордонного Представництва обов'язані у всіх важливих справах подавати становище Закордонного Представництва та заплановані ним акції до відома всім політичним та громадським установам, щоби в цей спосіб усіх спрямувати в одне русло визвольної праці і боротьби. В проводженні своєї праці Делегати Закордонного Представництва повинні перш за все спиратися на тих громадянах та політичних організаціях, які стоять беззастережно на позиціях УГВР і формально її визнають.

Делегати та співпрацівники Закордонного Представництва мусять бути свідомі того, що в якій установі та на якому пості вони не працювали б, вони є обов'язані проводити в життя і здійснювати напрямні політики та програми, схвалені Великим Збором УГВР.

\- - - -

\- - -

НАПРЯМНІ ПРАЦІ

ВІД ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРІЯТУ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УГВР

Подається до відома Делегатам Закордонного Представництва УГВР вийнятки з напрямних праці від Генерального Секретаріяту Закордонних Справ УГВР для їх пог ення та для залучення до цієї праці широких кругів української еміграції.

" А. В політичній площині:

1. Поширювати і вести свою роботу, скеровану на поінформування зовнішнього світа про фактичний стан на українських землях, про революційно-визвольну боротьбу українського народу, про основні напрямні його визвольної політики, зокрема в минулій війні та тепер. Про його позицію, як центру відосередніх національних революційно-визвольних сил в сучасному СССР. Про ролю України в питанні розвалу больше - вицького імперіялізму та побудови тривалого миру на Сході Европи та про державно-творчі дані української нації.
2. Інформативно-політичною та організаційно-дипломатичною роботою змагати до:
   а/ здобуття від зовнішнього світа визнання України в постаті її мілітарних і політичних виразників, зокрема УПА, за незалежний політичний чинник тої міри, що відповідає нашій боротьбі, в минулий та сучасний момент,
   б/ здобуття від звнішнього світа посередньої і безпосередньої піддержки моральної, політичної і матеріяльної натури для революційно-визвольної боротьби українського народу в краю і поза межами України.
3. Проповідувати та монтувати спільний фронт всіх поневолених або загрожених большевизмом народів до спільної боротьби під гаслом розвалу большевицької імперії і перебудови Сходу за принципом державної незалежности всіх народів.
4. Заінтересувати західні народи в нашій боротьбі та вказати ім спільність інтересів, що випливає з ключевих позицій України, як вуздового пункту советської імперії, як центрального середовища та як тривалого гаранта майбутнього замирення на Сході Европи.
5. Всю зовнішньо-політичну діяльність координувати з революційно-визвольною боротьбою в краю та їй підпорядкувати і нею визначувати кожночасні завнішньо-політичні вияви, поставивши собі за ціль, напрямленням, натугою і стилем зовнішньо-політичної роботи закріпляти єдиний революційно-визвольний фронт боротьби всього українського народу на рідних землях України і в чужинецьких середовищах поза її межами, всюди проводячи одну лінію революційної боротьби проти московського большевизму і його експонентів, де б вони не знаходилися , і в спільному фронті з усіми можливими ворогами большевицького імперіялізму.

Б. В організаційному питанні:

1. Розбудувати дотеперішні та побудувати нові зовнішньо-політичні станиці і заступництва в чужинецьких столицях, зокрема в центрах сучасної світової політики та у всіх вузлових пунктах проти большевицької акції для переведення посиленої зовнішньої роботи інформативно-політичного та організаційно-дипломатичного характеру.
2. Перевести підготову, вишкіл і набір нових кадрів для зовнішньо-політичної роботи.

В. У відношенні до українського світа на еміграції:
1. Залучувати до зовнішньо-політичної роботи всі фахові сили, незалежно від їх політичного і партійно-групового опре - ділення на спільній платформі праці на допомогу краєві, змагаючи до об'єднання на тій площині всіх фахових сил сучасної і попередніх еміграцій.
2. Проповідувати ідею і практично проводити в життя вимогу координації зовнішньо-політичних дій політичних середовищ на еміграції, спільних виступів у справах загально-націо - нального, зокрема краєвого значення".

- - - -
- - -

НАПРЯМНІ ПРАЦІ

НА ВНУТРІШНЬОМУ ВІДТИНКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

Делегатам , співпрацівникам і всім громадянам, що стоять на позиціях визвольної концепції УГВР до засвоєння і здійснювання.

I. Українська Головна Визвольна Рада і її Генеральний Секретаріят - це найвищий орган керівництва і репрезентації сучасної революційно-визвольної боротьби українського народу, іншими словами, це революційний передпарламент і революційний Уряд України, що бореться за свою повну державну суверен - ність.
З доручення УГВР діє поза межами українських земель Закордонне Представництво з відповідними ресортовими ділянками праці. Закордонне Представництво є частиною УГВР, що виконує її функції поза межами краю та діє в рямцях загальних постанов Великого Збору УГВР та схваленої нею платформи і соціяльно-політичної програми.
Всі чинності, що здійснюються в імені УГВР або УПА поза межами краю, провадяться лише з відома та за деректівами Закордонного Представництва УГВР.

II. Закордонне Представництво УГВР прагне до того, щоб ідейно - політичний зміст української визвольної концепції став добром всього українського громадянства, що перебуває на чужині, щоб українське громадянство стало виразником визвольної боротьби в краю та щоб в усіх чужинецьких політичних середовищах створити відповідний прихильний грунт для української державности. Тому завданням всіх чинників та органів Закордонного Представництва є подбати про те, щоб політична проблематика української визвольної боротьби і питання українського державного будівництва були засвоювані і студійовані ними самими та закріплені серед широких емігрантських мас. Завданням всіх чинників Закордонного Представництва є довести до того, щоб сучасна українська еміграція була живим органом всеукраїнської державницької політики і гідно спов[illegible] свій обов'язок супроти батьківщини.

III. Тільки той політичний чинник може в сучасному положенні всього українського народу виконати ролю цементуючого і керівного

органу, що втримає живий ідейно-духовий зв'язок між усіми частинами української суспільности, де б вона не знаходилась. Всі елементи, що мали б роз'єднювати українські народні маси, розпорошувати здорові державно-творчі сили та послаблювати українську визвольну політику і боротьбу, мусять бути еліміновані з українського життя та з цілою рішучістю поборювані. Натомість мають бути вирощувані такі вартості, що будуть творити тверді позиції в українській державницькій політиці тепер та в закріпленні державности в майбутньому.

IУ. Основним елементом, що об'єднує всіх українців на рідних землях і на чужині зі своїм політичним керівним органом - УГВР, є ідейно-політичний зміст нашої визвольної концепції. Цей зміст творять: Українська Самостійна Соборна Держава, орієнтація на власні сили, їх розбудова під аспектом вимог сучасної боротьби і майбутнього державного будівництва, всі моральні засоби праці і боротьби до революційних методів включно, прогресивна соціяльна програма. Сили поневолених большевицьким імперіялізмом народів уважається в нашій визвольній концепції за союзні Україні сили, всякі інтервенційні політичні та мілітарні сили враховується як чинники допоміжні.

У. Побут на чужині не звільняє нікого від праці і боротьби за волю батьківщини. Навпаки, більш пригожі умови, де не має безпосередньої загрози від ворога, накладають більші обов'язки, віддати весь труд і працю для Рідної Землі. Кожний українець хай вважає себе вояком української державної справи і всюди словом і ділом захищає права свойого народу на вільне незалежне життя.

- - -

Переходячи до практичних завдань, які мають бути здійснювані всіми чинниками Закордонного Представництва, вказуємо на такі основні проблеми:

А. На відтинку внутрішньої політики:

Прямувати до об'єднання і координації дій всіх самостійницько-визвольних сил української еміграції та їх спрямування на здобуття та закріплення власної української держави, усунувши всякі суперечливі питання соціяльно-політичного порядку, які в сучасний момент не мають під собою реального грунту.

Об'єднання всіх українських політичних груп, середовищ та окремих громадян мусить наступити на платформі боротьби за державу. Такою платформою є плат форма УГВР. Тому завданням виконних органів Закордонного Представництва є вказати на цей шлях залучення у визвольну працю і боротьбу всім тим політичним середовищам, які зараз діють на еміграції.

Незалежно від тієї роботи та її висліків виконні органи Закордонного Представництва консолідують українські еміграційні маси довкруги самостійницької ідеї і на платформі визвольної концепції в УГВР. Українське громадянство на еміграції мусить бути залучуване до всіх акцій, що їх проводить Закордонне Представництво, воно має бути обзнайомлене з напрямними нашої визвольної політики та брати в ній активну участь. Між українською еміграцією і Закордонним Представництвом за посередництвом його Делегатів мусить бути постійне кружляння крови, живий обмін думок що до напрямних нашої роботи і до актуальних життєвих проблем сучасної еміграції. Тому делегати Закордонного

Представництва звітують та інформують про всі прояви нашого еміграційного життя, подають свої думки, завваги та проєкти, які могли б бути взяті під розвагу в дальшому плануванні праці. Також допустимим і побажанним є, щоб поодинокі громадяни могли через Делегатів звернутися до Закордонного Представництва у всіх справах, в яких вони бажають мати ясну відповідь.

Б. На відтинку суспільно-громадського життя:

Закордонне Представництво УГВР заступає погляд, що ціле життя української еміграції повинно бути зорганізоване на апартійному принципі в суспільно-громадських, гуманітарних, культурних, наукових, професійних, станових, фахових та виховних установах. До керівництва в тих установах повинні приходити громадяни чесні і характерні, в минулому і тепер не заплямовані якоюнебудь шкідливою для національної справи роботою. До праць в даних установах повинні бути притягнені всі творчі сили української еміграції. Про це не сміє ріпати їх партійно-групове чи світоглядове определення, а виключно їх вартість як українця громадянина-патріота.
Організаційними рямцями тих установ та організацій повинна бути охоплена ціліть життя української еміграції. Завданням всіх чинників Закордонного Представництва є брати активну участь в житті і праці тих установ, бути в них виразником тих вимог, що їх ставить до української еміграції Закордонне Представництво. Своєю творчою працею та своїм впливом на відповідальні громадські чинники в установах і в управах таборів подбати про те, щоб авторитет і напрямні роботи Закордонного Представництва були на всіх відтинках громадського життя респектовані.
Дбати про те, щоб ціле громадське життя було побудоване на тривких моральних принципах, поборювати прояви деморалідації, бездільля, розтрат індивідуального та громадського майна. Пильнувати того, щоб ніхто з українців не компрометував нашого національного імени перед чужинцями своєю поведінкою та проступними вчинками. Перестерігати у всьому строгих засад національної та громадської дисципліни. Поборювати національне шкідництво, вислуговування чужим, доносництво та всі інші прояви розкладу.

В. На видавничому і пресовому відтинку:

Не забувати, що преса - це обличчя народу перед чужим світом. Дбати, щоб вона гідно репрезентувала український нарід на чужині та вірно інформувала про сучасне положення українського народу, його змагання, його державно-творчі вартости та його культуру. Боротися з усіми анархічними та ворожими виявами на цьому відтинку та заплямовувати все те, що опоганює та зневажує визвольну боротьбу українського народу, чи зміряє до її послаблення. Перестерігати, щоб у виданнях окремих партійних груп були зберігані чесні форми пресової боротьби, вільні від інсинуацій, брехні та взаємного очернювання. Натомість тверезва оцінка та здорова критика, що має на увазі найвище добро українського народу є завжди побажані у кожному національному державницькими категоріями думаючому і діючому організмі. Дбати, щоб духовим-кормом українських мас були твори глибоко мистецької та літературної вартости, щоб українських душ, зокрема душ молодого українського покоління не затроювано всякими елаборатами безідейних та безхарактерних писарчуків. Бездоганні пресові видання та глибокі змістом твори сучасного і минулого

українського письменства нехай формлять душі кожного українця на чужині.

Г. На відтинку формування одного психологічного типу українця:

Останній воєнний катаклізм приніс важкі наслідки для українського народу. Та витворене у висліді положення може принести для нас українців деякі користі, коли зуміємо належно сучасний стан оцінити та відповідно до нових умов повести працю. Незаперечним фактом є, що довгі віки перебування українців під чужими займанщинами були сприяючими для того, щоб витворити серед українців різні психологічні типи. Найрізкіше виступив сьогодні поділ на український схід і український захід. Не зважаючи на те, що у всіх народів існують регіональні різниці, мусимо стверднти, що будова непроходимого валу між українським сходом і заходом і роздування різниць аж до взаємної ворожнечі - це ворожа робота. Хто прикладає своїх рук до того, цей свідомо чи несвідомо діє, як оруддя в чужих ворогих руках. Це мусить дійти до свідомости кожного українця.
Нашим завданням виплекати соборний тип українця. І саме сучасне положення українського народу, хоч як воно трагічне, сприяє тому процесові. На рідних землях цей процес відбувається в умовах важкої ворожої окупації та в героїчній боротьбі за фізичне існування і державну незалежність українського народу. Один ворог, спільна боротьба і одна мета різблять один тип нового українця, для якого не існують ворожою силою створювані внутрішні кордони в Україні.
Тут на еміграції мусить відбутися цей самий процес. Побут в одному середовищі українців з різних земель України мусить тому процесові сприяти і його прискорювати. Тому треба протистави - тися всяким спробам розбивати українську єдність, усувати все, що мало б нас ділити, заплямовувати як національно шкідливі ті вчинки окремих громадян та груп, які ширять недовіря та взаємне упередження. Є тільки одна українська Земля, один український нарід, а кожний українець є в однаковій мірі сином тієї великої Землі Української.

Д. На церковному відтинку:

Не перерішуючи питання, як майбутня державна влада України оформить правне положення Церкви на Україні, заступаємо погляд, що обі українські Церкви - Православна і Грекокатолицька - це творчі чинники в загальнонаціональному житті. Церковно-релігійна боротьба послаблювала б тільки цілий наш національний організм. Тому напрямною політики на тому відтинку, яку треба доводити духівництву обох Церков до відома, є як найдальше йдуча толеранція, співпраця, де це можливо, а навіть взаємна допомога у важких емігрантських умовах життя і діяння обох Церков. Завдання обох Церков хай буде закріплення релігійности, плекання моральних вартостей і виховання твердих, незломних характерів. Обі Церкви повинні кріпити національного духа та працювати в дусі християнської любови і єдности. Треба бути сторожким, щоб релігійних різниць в українському народі не використав ворог для своїх цілей, щоб не розкинув своїх сітей та не захопив під свої впливи і накази обох українських Церков. Пересторогою хай буде те, що діється на українських землях і те, що большевики проводять зараз на церковному відтинку російської Церкви на еміграції.

Е. На відтинку переселенчому:

Наше гасло - зберегти та перевиховати українські кадри на

еміграції в такому стані, щоб вони тепер і в майбутньому служили українській державній справі. Тому не віддалювання від краю, не забуття про нього, а життя його болями і його боротьбою. Готовість кожночасно віддати свої сили на його службу. Кожна вістка з краю мусить знайти відповідний відгомін в українському середовищі на еміграції. На всі жорстокости ворога реагуємо всіми фібрами нашої душі як сини одного народу, як частина одного живого організму.

Будьмо трубадурами сучасної героїчної боротьби українського народу в своїому і чужому оточенні.

Коли б відносини мали стабілізуватися, то у всьому будемо виконувати доручення тих громадських чинників, які займаються акцією майбутнього переселення української еміграції, дбаючи про вірне поселення при забезпеченні всіх вимог нашого національного життя.

Праця на інших відтинках з'ясована окремо, тому цих ділянок тут не заторкуємо. На цьому місці порушено тільки деякі проблеми праці, в наступних вказівках будуть з'ясовані всі актуальні питання з життя і праці української еміграції та погляд на всі ці справи Закордонного Представництва.

Делегати УГВР обов'язані придержуватися тих вказівок у проводженні своєї роботи на провірених їм теренах праці. Як вже було згадано, про всю свою працю та всі прояви життя української еміграції вони обов'язані основно і часто звітувати.

ДО ПИТАННЯ т.зв. КООРДИНАЦІЙНОГО УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ

Закордонне Представництво УГВР не займає покищо офіційного становища до т.зв. КУК-у ні до інших, що з акцією КУК-у солідаризуються, партійних груп на еміграції. Та з уваги на те, що з кругів українського громадянства приходять запити, як розцінювати КУК та його акцію, Секретаріят З.П.УГВР подає деякі ствердження, які поможуть Делегатам Закордонного Представництва найти належну оцінку цілої акції.

1. Закордонне Представництво УГВР не є і не може бути членом КУК-у. Це зрозуміле для кожного, хто знає, який характер і які завдання має Закордонне Представництво. Українська Головна Визвольна Рада - це не партійний орган, а найвищий політичний керівний орган визвольної боротьби українського народу аж до часу скликання першого українського всенароднього представництва і створення уряду Української Самостійної Соборної Держави. Про це виразно говориться в Універсалі і в Платформі УГВР, таким органом є УГВР визнана українським самостійницьким рухом, Українською Повстанською Армією і українським народом на рідних землях, про що свідчать численні красві матеріяли. Такий характер найвищого революційного органу державної влади зберігає Закордонне Представництво, як умандатована делегатура УГВР для праці поза межами українських етнографічних земель.

Коли в березні 46 року заініційовано т.зв. консолідаційну акцію між партійно-політичними середовищами, які почали відновлювати свою діяльність чи родилися у кращих, ніж на рідних землях, вільних від переслідування умовах, то ініціятори тієї акції,

зокрема о.Др. Кушнір, представник українців Канади й Америки, визнали цей характер УГВР і заявили, що консолідаційна акція має на меті довести тільки до впорядкування міжпартійного українського життя на еміграції, не нарушуючи в нічому ні характеру ні завдань, які виконує Українська Головна Визвольна Рада.

2. Коли йдеться про відношення компетентних чинників УГВР до консолідаційної акції, то воно є визначене в Платформі УГВР, де читаємо: "Завданням УГВР є об'єднати і координувати дії всіх самостійницько-визвольних сил всього українського народу на всіх землях України та поза ними для національно-визвольної боротьби проти всіх ворогів українського народу, зокрема проти московсько-большевицького і німецько-гітлерівського імперіялізмів, за створення Української Самостійної Соборної Держави /УССД/". Саме УГВР повстала у висліді консолідаційного процесу в українських народніх масах і їх об'єднання довкруги самостійницької ідеї. І повстала на рідній землі у безпосередній боротьбі з окупантами. До участи в УГВР були запрошувані вже в 1943 році українські громадяни з різних партійно-групових середовищ, були запрошувані також ті, які сьогодні заявляються пропагаторами КУК-у. Коли деякі з тих громадян не хотіли на рідних землях включитися в консолідаційний процес, то тільки тому, що не хотіли станути на платформі боротьби з німцями, боячися репресій і переконуючи відпоручників УПА, які вели з ними підготовчі розмови для створення УГВР, про недоцільність боротьби з німцями.

Для ілюстрації наведемо кілька фактів з архівів УГВР:

В жовтні 1943 року велись розмови з представниками групи п. Мельника, Коли прийшло до формулювання проекту платформи УГВР, то не могло дійти до узгіднення тільки тому, що представники групи п.Мельника не погодилися на те, щоб німців назвати поіменно ворогами України. Вони пропонували загальникову формуловку. Не диво, що відпоручники УПА не могли відступити від такої засадничої справи. Не диво також, що група п.Мельника, яка тоді не хотіла виступити одверто проти німців, вірячи ще в перемогу Німеччини, не могла взяти участи в найвищому революційному органі визвольної боротьби - в УГВР, яка очолила збройну та політичну боротьбу України проти німців і большевиків.

В тому ж часі член Ініціятивного Комітету для створення УГВР, п. Др.Михайло Степаняк, що рік пізніше згинув геройською смертю в боротьбі з большевиками, відвідав п.Др. Матвія Стахова, теперішнього лідера відновленої по сімох роках недільности Української Соціялістично-Радикальної Партії. П.Др. М.Стахів навіть не вважав за відповідне попросити п.Д-ра Степаняка до своєї кімнати, а прийняв в передпокою і - боячись про справи УГВР говорити, чим скоріше відправив відпоручника з нічим.

Деякі визначні представники нових еміграційних партій - УНДС і УРДП в тому часі, коли в краю підготовлялося консолідацію всіх самостійницьких сил України на платформі боротьби за українську державу проти німців і большевиків і коли вже в українських народніх масах така консолідація була довершеним фактом, ще тоді проголошували тези про конечність співпраці з німцями. Закордонне Представництво подасть документи до відома українського громадянства, коли буде вважати це за вказане.

Отже ще раз стверджуємо: Консолідаційна акція не нова, її в краю переведено на платформі боротьби за державу, а не боротьби за владу. Здорові самостійницькі елементи взяли в ній участь, слабі й боязкі, мусіли від неї відпасти.

3. Закордонне Представництво УГВР, вірне основній напрямній діяльности УГВР про об'єднання українських самостійницьких сил, старалося і старається мобілізувати й об'єднати українське громадянство

закордоном довкруги української самостійницької ідеї. Враз із тим старається також через безпосередні контакти з представниками політичних еміграційних груп довести до об'єднання всіх та залучення їх на службу українській визвольній справі. Про успіхи чи невдачі українське громадянство є і буде своєчасно інформоване.

З тих міркувань Закордонне Представництво УГВР могло тільки повитати акцію, що зміряла до порозуміння між існуючими закордоном партійно-політичними середовищами, сподіючись, що ті українські елементи, які в краю з різних причин, хоч би навіть зі страху чи неправильної оцінки політичної ситуації, відмовились взяти участь в боротьбі, а деколи навіть ставились неприхильно до неї, у змінених незагрозливих умовах життя провірять своє попереднє становище до революційно-визвольної боротьби, та бодай тепер стануть на виразних самостійницьких позиціях і належно оцінять цей процес, який відбувся в останніх роках на українських землях у безпосередній боротьбі з окупантами України. Вправді цей процес і небувалий здвиг українського народу в боротьбі за свою волю відбувся без участи деяких теперішніх еміграційних партій та їхньої верхівки, та в тому вони ж самі винуваті. А до цього боротьба ведеться далі і ще не є за пізно віддати свої сили бодай тут на еміграції на службу українській справі, і своєю не злобною, а гідною поставою до потреб і вимог краєвої боротьби та своєю працею тут на еміграції приспішити день визволення українського народу.

4. Як нам відомо, представники самостійницької ОУН, яка в краю і закордоном боронила і боронить не якихсь вузьких партійних, але державницьких позицій в українській визвольній політиці, заступалися за правильну концепцію української визвольної політики і боротьби і за визнання також іншими партійними середовищами основних її принципів. Тимчасом на Контактній Комісії, яка приготовляла консолідаційну платформу, почали брати верх не вимоги української державницької політики, а амбіції партійних груп та окремих організацій. Таке нездорове становище знайшло свій вияв у тенденціях, які заперечували цілу кількарічну боротьбу на українських землях та її досягнення, заперечували велетенський процес об'єднання українського народу і його самостійницьких політичних та збройних сил довкруги української самостійницької ідеї і на платформі УГВР. Деякі партії виразно відзначили своє негативне відношення до УГВР і заявили, що вони є покликані консолідувати не тільки еміграцію, але й край; створений міжпартійний орган мав би на їх думку надавати напрям для українського народу в краю. Враз із тим деякі заступлені в Контактній Комісії групи почали неперебірчиву та жалюгідну кампанію проти УПА, кампанію аналогічну до тої, що її на українських землях ведуть проти УПА і самостійницького руху большевики.

Це сталося тоді, коли Контактна Комісія проголосила однозгідну засаду, в якій всі її учасники зобов'язалися не поборювати ідей і рухів засобами клевети, інсинуації, очорнюваннята денунціяції". Точка II франкфуртських постанов з березня 1946 року. В дальшому учасники міжпартійного порозуміння прийняли проти застережень самостійницької ОУН рішення, яким заборонено установам, що їх дехто з учасників координаційної акції визнає, десь якунебудь роботу зовнішньо-політичного характеру. Ось, дочитаємо в точці У, Комунікату КУК-у: "Усі політичні організації ... зобов'язуються не переводити жодної праці загально-національного значення, без попереднього повідомлення і порозуміння з іншими організаціями в спільному координаційному органі, та дбатимуть за те, щоб цю засаду прийняли й ті організації та установи, в яких учасники того

порозуміння працюють чи які вони підтримують". Іншими словами самостійницька ОУН на ті партії, які співпрацюють з УГВР чи в майбутньому ввійдуть до неї, мали б ні менше ні більше, але вимагати від УГВР, щоб вона звітувала і чекала у цілій своїй праці на апробату від партійних груп в КУК-ові. А тимчасом завданням УГВР, як це читаємо в платформі, є "керувати всією національною визвольною боротьбою і репрезентувати як Верховний Всеукраїнський Центр сучасну визвольну боротьбу українського народу в краю і закордоном". Як погодити це з рішенням КУК-у стати найвищим керівним органом? І чи можна допустити, щоб УГВР та її Закордонне Представництво давало до контролі свої політичні пляни інституції, в якій є люди, що в визвольній боротьбі українського народу участи не брали, не беруть , а навпаки її ще сьогодні очорнюють та оплюгавлюють ? Нехай відповідь на ці питання дасть собі кожний чесний український громадянин. Ті, що сміються над пролитою кровю українських повстанців і оплюгавлюють сучасну геройську боротьбу українського народу, мають сміливість претендувати на те, щоб бути контролерами визвольної української політики і боротьби. Та не тільки те. Учасники КУК-у в т. УІІІ. "ставлять собі за завдання ... довести до консолідації українського політичного життя в спільному керівному осередку". Все, що на Україні заіснувало під німецькою окупацією, для них немає вартости, боротьба минула і сучасна для них не існує, будувати Україну починають від себе і від 11 вересня 1946 року.

5. На ці нездорові моменти в тенденціях КУК-у вважаємо за конечне звернути увагу українського громадянства. Ці тенденції не йдуть в напрямі посилення української визвольної боротьби і закріплення українських політичних позицій закордоном, вони виходять перш усього від негації всього, що серед важких умов і з вкладом великого зусилля вже пророблено. І в тому бачимо шкідливість тих тенденцій для української визвольної справи, бо під тим кутом розцінюємо всі прояви українського життя.

6. Саму ідею об'єднання всього українства поза межами Батьківщини Закордонне Представництво реалізувало і буде реалізувати, як також повитає кожну таку акцію, хто б її не ініціював. Йде тільки про те, щоб ідея консолідації не зійшла на манівці, щоб при цьому не відбувалась боротьба за владу в державі, яку щойно треба здобути, але щоб консолідаційна акція була проведена на здорових основах, а всі сили були скеровані на шлях української визвольної справи. Не боротьба за владу, а за те, хто з учасників, індивідуально і групово, дасть більший вклад, більшу працю і більшу жертву в боротьбі за українську державу, хай буде провідною думкою при всіх спробах зговорення між політичними угрупуваннями.

7. Ми хочемо вірити, що учасники міжпартійного порозуміння віднайдуть цей правильний шлях до єдиного визвольного фронту боротьби українського народу, що його сьогодні очолює УГВР. Для чесних і здорових українських елементів дорога сюди завжди відкрита, як була відкрита також в роках німецької окупації, коли УГВР творилася. Тому Закордонне Представництво і тепер закликає всіх українців і всі партійні середовища включитися в ту працю й боротьбу, що її проводить в краю і закордоном Українська Головна Визвольна Рада . Нехай тим партіям, що ще вагаються станути на виразній платформі, що її проголосила УГВР, заохотою буде цей приклад, що його дають інші народи, які спільно з українським ведуть боротьбу за свої національні держави проти большевизму, об'єднані в Антибольшевицькому Блоку Народів. В АБН інші поневолені большевизмом чи тільки ним загрожені народи співпрацюють з УГВР, визнають її вагу

і ролю в сучасній боротьбі не тільки українського але й усіх інших народів. Чи завжди в історії українського народу мусить так бути, що тільки ми, українці, не вміємо ні себе ні своїх вартостей, ні своїх досягнень шанувати і належно їх оцінити? Закордонне Представництво УГВР і сьогодні вірить в здорові сили українського народу, вірить, що так як в краю підчас найжорстокішого катаклізму останньої війни український нарід не зійшов з правильного шляху боротьби за своє право на вільне життя, так і тут та частина українського народу, що знайшлася на еміграції зуміє об'єднатися під прапором самостійницької ідеї в одному фронті боротьби всього українського народу в краю і закордоном, того визвольного фронту, що його очолює і репрезентує Українська Головна Визвольна Рада.

- - o o o - -

ПОСТАНОВА ПЛЕНУМА ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УГВР

ПРО ПОКЛИКАННЯ ДО ЖИТТЯ ВІЙСЬКОВОГО ЦЕНТРУ З.П.УГВР

В місяці лютому 1946 року на пленумі Закордонного Представництва винесено постанову такого змісту:

"Закордонне Представництво УГВР, виходячи зі ствердження, що закордоном знаходяться українські військові з'єднання та велика кількість українських старшин, підстаршин та вояків і воєнно здібного елементу, вважає за доцільне зорганізувати все військове середовище під керівництвом одного військового центру для проведення в ньому відповідної підготовчої праці військового характеру.

Основним завданням на цьому відтинку праці є виховати на здорових національних засадах тип вояка - громадянина, що був би вірний українським військовим традиціям, плекав і поглиблював своє воїнське знання та був готовий кожночасно віддати себе до розпорядимости українських державних і військових органів, які керують визвольною боротьбою українського народу.

Проведена до тепер на цьому відтинку праця вказує на те, що українське воїнство стоїть і далі на позиціях збройної боротьби за українську державу і готове активно себе в неї включити.

Для успішного виконання завдань у цій ділянці праці закордоном та для пов'язання її зі збройною боротьбою на українських землях Закордонне Представництво УГВР покликує до життя ВІЙСЬКОВИЙ ЦЕНТР З.П.УГВР."

Офіціозом Військового Центру, що в кілька місяців пізніше почав появлятися, є журнал "ДО ЗБРОЇ".

ВІДПРАВИ ВІЙСЬКОВОГО ЦЕНТРУ ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УГВР

Дня 31 жовтня і 16 листопада 1946 року відбулися наради Військового Центру З.П.УГВР, на яких винесено ряд організаційних та ділових ствердженъ і постанов. Основні з них подається до відома Відпоручникам Військового Центру:

"Збройними силами українського народу на рідних землях керує Головна Команда УПА з Головним Командиром УПА на чолі. Головним Командиром УПА є ген. Тарас Чупринка.

УПА знаходиться під політичним керівництвом Української Головної визвольної Ради, що є тепер найвищим політичним керівним органом визвольної боротьби українського народу.

Поза межами батьківщини всю військову роботу розпланову є та в рямцях можливостей проводить в життя Військовий Центр З.П. УГВР. Він координує цю роботу з кожночасними вимогами і потребами краю і є найвищим революційним військовим органом для українських волків закордоном."

"Праця Військового Центру проводиться його окремими відділами, в яких всі українські вояки і старшини, що визнають самостійницьку визвольну концепцію боротьби за українську державу, обов'язані взяти активну участь.

"Відпоручники Військового Центру обов'язані розбудувати і поглибити працю на відтинках: організаційному, плянування і вишкільному, при чому треба звернути пильну увагу на постійне перевишколювання старшинських кадрів.

"На відтинку видавничому дбати про залучення до співпраці найвартісніших військовиків-фахівців, про удосконалення видань та їх поширення серед українського вояцтва.

"Опрацювання одної воєнної доктрини, одної військової термінології - це одне з найближчих завдань Військового Центру та його співпрацівників."

Всі військові осередки Закордонного Представництва будуть основно поінструовані про напрямні дальшої роботи окремими старшинами Військового Центру З.П.УГВР.

ВІЙСЬКОВИЙ ЦЕНТР З.П.УГВР

- - o - -

ЗАКОРДОННЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО
У Г В Р
ВІЙСЬКОВИЙ ЦЕНТР
В.У. /1/ 46.

О Б І Ж Н И К

СПРАВА : Правильна оцінка минулої і сучасної збройної боротьби українського народу.

ОДЕРЖУЮТЬ І ВИКОНУЮТЬ : Відпоручники Військового Центру Закордонного Представництва УГВР, Керманичі Військових Старшинських Звен, Теренові Військові Референти.

1. В останньому часі появляються різного рода провокативні видання ворожих українській справі чинників, в яких ті чинники стараються заплямувати визвольну боротьбу українського народу, зокрема ту боротьбу, що ведеться в рядах УПА.

2. Така ворожа акція мусить зустрінути однодушний осуд всього українського громадянства закордоном. Зокрема українські вояки закордоном обов'язані станути всі як один в обороні честі й гідности тих своїх братів, які захищаючи зі зброєю в руках проти большевицького загарбника право українського життя на вільне життя у своїй суверенній державі, не мають можливости самі дати гідну вояцьку відповідь на наклепи і брехні ворогів і новітніх яничарів.

Своєю поставою українське вояцтво на чужині заманіфестує свою єдність і солідарність зі своїми братами на Рідній Землі та цераз підкреслить братерство зброї з ними в змаганні і боротьбі за одну

мету, один ідеал, який нас всіх, не зважаючи на простори, об'єднує, за Українську Самостійну Соборну Державу.

3. До Обіжника долучуємо першу відповідь Редакції "До Зброї" на огидні ворожі обвинувачення і наклепи, що зміряли до пониження збройної боротьби українського народу. Відповідь названа "Патріоти партії".

4. Щоб на будуче унеможливити акцію ворожої агентури серед українського громадянства, з відповіддю зв'язуємо не тільки наше декларативне становище, але проводимо враз із тим широку акцію, яка заманіфестує однодушність українського громадянства і осудить всяке вороже діяння тепер і в майбутньому.

5. Акцію проводять українські військовики. Це в виступах мусить бути підкреслене.

6. Залучену відповідь під заг. "Патріоти партії" належить негайно масово поширити.

7. Представники Військового Центру, Керманичі Військових Старшинських Звен і Теренові Військовики спільно розпланують і переведуть згадану акцію.

8. Вони негайно обов'язані скликати широкі зібрання громадян в таборах та в більших осередках української еміграції. На зібраннях з'ясують громадянству дії ворожих чинників та відчитають відповідь "Патріоти партії".

9. Громадянство обов'язана заявитися в порушеній справі, осудити ворожі дії, солідаризуватися з визвольною боротьбою і осудити всі акції та дії, спрямовані на приниження визвольної боротьби, зокрема її збройних форм, що свій геройський вияв находить сьогодні в збройних кадрах УПА.

10. Становище громадянства на зібраннях повинно бути подане в відповідних на зібраннях прийнятих резолюціях.

11. Докладні звіти про проведення акції - перебіг зібрань, дискусія і прийняті резолюції - негайно переслати до Військового Центру Закордонного Представництва УГВР.

Постій, 22 листопада 1946 року. Слава Україні!

ЗА ВІЙСЬКОВИЙ ЦЕНТР

К - ИЙ .

- - - - -

ЗА ПРАВИЛЬНЕ РОЗУМІННЯ ЗБІРКОВИХ АКЦІЙ НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ

З рамени Закордонного Представництва Української Головної Визвольної Ради переведено в 1946 році на всіх еміграційних европейських теренах три збірки на фонд У П А / на Різдв'яні, на Великодні свята і в м. пересні/.

Збірки були подумані як податок в характері державної повинности, що її кожний громадянин повинен був сплатити.

Висота збірок була зумовлена потребами боротьби. В загальному плані кожної збірки вміщалась висота вплати, передбачена для поодинокрго громадянина. Цю постановку громадянство розуміло не як примус, але як плян збіркової акції в цілости боротьби і його, поодинокого громадянина потрібний вклад у неї.

В збірках взяли участь всі громадяни, без огляду на територіяльне походження чи партійну приналежність, без огляду на таке чи інше формальне чи фактичне становище до боротьби на Рідних Землях їх партійних екзекутив. Не було жадних спроб зорганізованої протидії.

Збірки були великою акцією об'єднання всіх національних сил на платформі боротьби, що проходить на Рідних Землях; коло У П А - збройного рамені українського народу; коло У Г В Р - чинника, що координує всі революційні сили народу, боротьбою керує і на зовні її репрезентує; коло визвольної концепції українського народу, що її У Г В Р і У П А репрезентують.

Збірки були одною з форм включення широких кругів українського громадянства на еміграції в акцію боротьби. - Нехай - що ця участь виявлялася у формі вкладу невеликого, не співмірного в жадному випадку до боротьби У П А і жертв крови і майна, що їх на Рідних Землях нарід клав і кладе; то всетаки - вона, ця участь - щира, масова - як жадна інша акція серед громадянства на еміграції, у формі легального датку в тяжких побутових і економічних умовинах еміграційного, здебільша таборового життя зложеного - мусить бути в анналах історії боротьби народу, а европейської еміграції зокрема, відповідно віднотована.

Матеріяльна база - це один з неосновних, але не менше важливих відтинків боротьби. - Без належної розбудови матеріяльної бази не було б вдалося проводові визвольної боротьби поставити і вдержати її в так широких розмірах в тяжких умовах німецької і большевицької окупацій. Політичне керівництво визвольної боротьби не відчувало ніколи браку матеріяльних засобів: все, у випадку потреби знаходило воно належне зрозуміння серед власного народу. Його відгук приходив усе в пору і в розмірах, що їм вимогу ставила боротьба. Українські маси, що на своїх плечах несуть тягар цілости боротьби, зуміли теж розв'язати належно справу матеріяльних для неї засобів.

Це відбувалося якраз в умовах економічного положення найважчого, що в ньому досі український нарід знаходився.- Отже, не економічні умовини: вони були створені окупантами для визиску і послаблення відпорної сили народу, а стан політично-державницької свідомости широких народніх мас, загроза окупантами всіх життьових інтересів народу, визнання ним правильности визвольної концепції репрезентованої У Г В Р , далі - співучасть мас у цілости визвольної боротьби на всіх її відтинках - були основними елементами для розбудови матеріяльної бази боротьби.

Так була, і тепер так є розв'язувана справа в Краю, на теренах безпосередньої боротьби, де ця участь має у ній, якщо йде про її матеріяльну сторінку, виявляється у цілому ряді матеріяльних свідчень, для збройної і політичної боротьби необхідних.

Таке саме зрозуміння для справи побудови матеріяльної бази боротьби виказала й европейська еміграція.

Це ствердження нехай буде висловом признання для неї.

Моменти ці належно доцінює провід визвольної боротьби.- Свідомість їх мусить наповнити український нарід вірою в свої сили , в правильність і силу тої визвольної концепції, що маси під своїми прапорами до боротьби /вона/ мобілізує.

- - - - - - - -

На 1947 р. є заплановані чергові збірки: як перша піде в м. січні збірка на закордонну акцію У Г В Р . Збірка відбудеться на жетони з таким написом: " У Г В Р - закордонна акція".

Як при попередніх, так і при найближчій збірці Закордонне

Представництво У Г В Р відкликається до власної суспільности і вірить, що в неї є належне зрозуміння для предмету збірки, що це й для суспільности є реальною справою, постановка якої в деяких фрагментах є вже їм відома.

Закордонне Представництво УГВР вірить, що громадянство, займаючи позитивне становище до збірки, висловить цим теж довіря і для закордонних акцій, що їх У Г В Р проводить.

Фінансово-господарська референтура Закордонного Представництва УГВР подає ці думки під розвагу і для правильної оцінки делегатам та співпрацівникам Закордонного Представництва. Таке розуміння залучування української суспільности на еміграції в єдиний визвольний фронт українського народу через національне оподаткування і свідоме, вичуте з вимог і потреб краєвої боротьби і визвольної політики, зобов'язання мусить бути загальним в українських громадян на чужині.

Делегати З.П.УГВР обов'язані подбати про те, щоб вже тепер повести певну підготовчу акцію організаційно-технічного характеру, якщо йде про побудову відповідного апарату для справного переводження в майбутньому всіх збіркових акцій.

- - о - -

УКРАЇНСЬКИМ ЖІНКАМ НА ЧУЖИНІ ПІД РОЗВАГУ

I.

Положення українського народу важке і можливо історично вирішне.

З одного боку вся без решти Українська Земля під займанщиною найнебезпечнішого ворога, що цілими віками послідовно прямує до духового і матеріяльного знищення українського народу та до ліквідації України як незалежницького політичного чинника,- з другої сторони міжнародний уклад сил, положення СССР та розвій світових подій розгортають перед українським народом перспективи необхідної політично-підметної дієвости. У висліді цього на Українських Землях проходить всеохоплююча боротьба українського народу. Одні діють безпосередньо в організованих осередках і відділах, другі співдіють посередньо, помагаючи військово-боєвим і політичним чинникам, а широкі народні маси в безнастанній чуйності мусять хоронити себе перед щоденними ударами ворожого режиму. Нікого поза вислужниками не минає той вир боротьби за самозбереження. Що народ у стані свойого цілковитого поневолення вибрав шлях боротьби, боротьби на життя і смерть - це не припадкове і не помилкове, це логіка часу, вимога історичного періоду, в якому живемо, бо нам грозить зі сторони ворога постепенна ліквідація. У нашій дійсности можемо пасивно піддатися неминучому пляновому нищенню і знищенню нас як свідомого незалежного народу,- або можемо змобілізувати всі сили й інтензивною активністю боронитися перед загладою, принимаючи очевидно такі засоби боротьби, які найвідповідніші в окремих відтинках часу й умовин. Третього для нас немає. Вправді активна боротьба в краєвій дійсности приносить великі жертви і за ними треба жалувати, але ще більше треба шанувати і витягати відповідні висновки для правильної основної оцінки положення і глибокого зрозуміння справи, в ім'я якої ті жертви приносяться не фаталістично, а свідомо в плянових діях. Бо коли незалежно від нас іде генеральне нищення, іде загада самому нашому існуванню, тоді наша протидія, хоч і не мусить бути безпосередньо успішна, приносить в тій загрозі одиноку шансу. Це має значення зокрема при

теперішній тенденції розвитку світових подій. Гинуть вправді окремі але через те зберігається нація, а різні форми [illegible] її боротьби /але боротьби , а не пасивного тривання/ є її /нації/історичною афірмацією. З другої сторони і найсприятливіша кон'юнктура не принесе нічого, в кожному разі серйозного і тривалого, без власного зусильного вкладу, без власних сил, які треба мобілізувати і організувати, щоби не датися заскочити подіям і щоби могти в пригожий час ті сили вповні вжити. При цьому ті організовані форми,які розвинув тепер український народ у боротьбі з большевизмом / підпілля і збройні відділи/, це не лише плянова підготова на тлі загального світового положення, але і успішний засіб самооборони на щодень.

Ось головні принципи української визвольної політики в сучасній дійсності, так оцінив своє положення загал українського народу і послідовно ступив на свій шлях невідхильної боротьби.

У тому вирі подій тверде призначення припало і українському жіноцтву, що у величезному числі осталося в активній поставі на рідній землі. Цим разом як усе у вирішних історичних моментах українське жіноцтво тісно пов'язане з життєвим шляхом і дією цілого народу. Як кожна доба нашого минулого дає приклади на те,що українська жінка відповідно до часу все виявлялася в державному, політичному, суспільно-громадському і культурному житті,- так і цілий новітній період інтензивного змагу України за державне існування визначається численною активною участю українського жіноцтва у всенародніх діях. В останніх роках визвольної боротьби у всіх ворожих режимах на всіх українських землях бачимо українську жінку в боротьбі і праці на всіх відтинках, в числі катованих,замучених, розстріляних і полеглих. В найновіших подіях українське жіноцтво свідомо підняло ввесь тягар і жертву змагань. Матері , жінки і сестри благословили своїх найближчих на загрозливу дорогу і самі теж заповняли все проріджувані ряди борців. Зокрема, коли творилася українська революційно-військова сила, жінки створили підпільний Український Червоний Хрест, що серед куль і гранат дає необхідну поміч і опіку українським бійцям, в боєвій готовості повнили службу зв'язку і всі завдання виконували серед безнастанної грози репресії і смерти. Так само зорганізовані, свідомі своїх завдань і небезпек, що зависли над ними і їхніми родинами,вступили українські жінки у нову окупаційну дійсність, сповняючи всі обов'язки, що їх вимагає затяжний і безпощадний змаг у теперішній своїй фазі.

Мобілізація всіх народніх сил включно з жінками і молоденьким юнацтвом має свою вимогу і свідчить наглядно про основно грізне положення народу: Коли жінки, що стояли на сторожі родинного вогнища так чисельно включаються у боротьбу, то тільки тому , що саме для тих майбутніх поколінь, для збереження національної будучности,- єдиний вихід тільки у пляновій, але тотальній боротьбі. Це не акт розпуки - це акт хоронення життя, це неминучий життєвий змаг. Колись розкриються факти, яких взагалі небагато в історії людства і якими будемо могти гордитися,- а тимчасом сучасність створює реальний стан, який зобов'язує ввесь український загал - де він не був би бодай до належної, гідної оцінки актуальних явищ.

Світ знає вже тепер, що в Україні і поза нею є українська організована протибольшевицька сила, що УПА є не фікція, а дійчий чинник, який фактично і в потенції є поважною небезпекою для совєтської системи, /і вона в свою чергу реагує своїми способами /, що український нарід не перестає боротися мимо закінчення війни. Все це явища, які, без огляду на безпосередній епілог, будуть

епохальними в історії України. і стануть тим необхідним пов'язуючим звеном, що дасть тяглість історичного існування української нації.

II.

В обличчю такої загальної національно-політичної проблематики українство на чужині мусить поставити собі питання: яка його роля, чим виправдає себе супроти Краю. Тоді, коли цілий нарід загрожений і коли найважчими зусиллями за ціну найдорожчих жертв боронить свого національно-політичного існування,- кожний українець на чужині мусить мати почуття, що йому не вільно тільки пасивно зберігати себе для самоособистого самозбереження,що передусім він мусить на своїй безпечнішій стійці теж всіми способами служити Батьківщині, мусить бути зв'язаний з Краєм і його боротьбою.

А які явища помічаємо на еміграції серед деяких кругів? Яке їх відношення до краєвої дійсности? - Занурені в своєму еміграційному животінню вони не бачать і не хотять бачити дальше свойого носа. У відношенню до стану на рідних землях вони або заперечують існування організованої політичної і збройної сили та проводу, що керує боротьбою в Україні; або - коли не можуть заперечити існування УПА і УГВР як виразників протибольшевицького революційного руху, то те все " не має ні від кого мандату" і чомусь то конечно має не видержати проби життя; або вкінці найтяжчий стріл: організуватися проти ворога, творити власні сили це в інтерпретації еміграційних опортуністів - провокування ворога,що веде до самознищення цілого народу. Оце рефрен, що через еміграційну зневіру починає чимраз частіше безкарно лунати всупереч навіть чужинним голосам про Україну і події в ній.

Тут саме найсильніша внутрішньо-політична небезпека /що впрочім може мати небажані наслідки і у зовнішній позиції України/.Це власне є явища, що частинно є показчиком стану на еміграції.Вони колись дістануть свою історичну оцінку, а тепер в ніякому разі не сміють затроювати загалу української еміграційної, по суті патріотичної суспільности. Зрізничкування спільноти - це нормальна і позитивна річ, тому і зрозуміло, що на різні суспільно-політичні справи окремі люди і групи мають різні погляди. Але у кожній здоровій національній спільноті є речі, які мусять бути безспірні і безсумнівні для всіх. До тих справ належить в першу чергу свя - тість національної боротьби за визволення. Обезцінювання і опльгавлювання тої боротьби це злочин, який часом може випливати з несвідомости, або приглушування власного сумління, частіше зі злої волі, низьких пристрастей, а то й з ворожої інспірації,а в кожньрму випадку виходять на шкоду українській справі. Скріплювання чи хоч би мовчалиме толерування суспільністю тих явищ розкладу - це теж злочин супроти історії і рідного краю і за це треба буде дати одвіт.

Отже мірилом не лише суспільно-політичної моралі, але взагалі виправданости сучасної еміграції буде в першу чергу її відношення до істотних явищ і процесів, що проходять в Україні.Те відношення мусить виявитися у наглядному почутті зв'язаности з краєм і у практичних діях. Все інше має історично проблематичну вартість. Збереження людей, що тепер на чужині має велике значення для нації, бо це у значній мірі творчий людський потенціял , що може давати фаховий,-культурний і загалом суспільний вклад. Але заразом еміграційна еліта не повинна переціновувати себе, бо в Україні все таки лишилося багато свідомого суспільного активу,а кадри впряжені сьогодні силою факту в большевицьку систему, в українській державній дійсності, будуть державно-творчим елементом

і в короткому часі будуть здібні розвинути повний національно-державний конструктивізм. Та все в ніякому разі фізичне збереження себе на еміграції без широкої всенаціональної перспективи не може бути самоціллю, бо коли, відставши від рідного краю та його дій, збережуться на чужині окремі українці, а згодом тільки люди українського походження,- то українська національна група занидіє і вгодом для України безславно цілковито пропаде. Тоді лишиться сумний, але наглядний доказ компромітації "священної" ідеї зберігання себе "на відповідний час".

Засадничо кожна еміграція по природі свойого положення має тяжкі перспективи. Відірваність від національного пня спричинює послаблення живучости національної ідеї. У нашій дійсності зокрема не-буденна трудність загального положення нації, брак життєвих перспектив перед еміграцією на довшу мету, трудноці сірих мало-змістовних буднів спричинюють психічну втому і зневіру, а брак рідного грунту чимраз-більше утруднює регенерацію, що г свою чергу приносить дальший упадок. І так суспільні явища і процеси на чужині мають тенденцію котитися по похилій площі,що виявляється часто в розбіжностях з тенденціями розвитку подій на рідній землі. Звідси стара і нажаль непомильна правда про постепенний упадок, а то й затрату всякої еміграції поколовно, коли сягати оком на довшу мету. Не є винятком і сучасна українська еміграція, це треба собі усвідомити і протидіяти всіми силами, як тільки можливо.

Отже підставою життєздатности і перетривання українського суспільства на чужині мусить бути непослаблена сила національної ідеї, що саме виявляється у живому відчуттю всенаціональних тенденцій і потреб, у пов'язанню з суспільно-політичними процесами на рідній землі. У нашій дійсності прямим і необхідним висновком для еміграції є конечність глибокого зрозуміння основних принципів української незалежної визвольної політики, що заключається передусім у виявах власної підметности, в організації власних сил. Живе збереження національної ідеї - це безнастанний національно-політичний активізм, це кожночасна співдія з краєм, це збереження у всіх обставинах національних питомеенностей і власної духовости, це вкінці щоденна здорова мораль громадських відносин, нормована виключно найвищими, дійсними - незабріханими інтересами спільноти.

III.

Із повищих засадничих напрямних випливають практичні завдання для української еміграції і вони зобов'язують кожну українську людину на чужині. Але тому, що поза рідною землею зокрема велике значення має чуйність для суспільно-моральних вартостей і скріплювання їх, - львина часть тих завдань, а на довшу мету може й вирішна роля спадає на жінку, як матерей українських родин, вихователиць і суспільних працівниць. Жіноцтво, по своїй структурі сильно традиціональне, з великим чутливим потенціялом, має здібність протиставити чужим впливам і розкладові - здорову національну природу. З другої сторони своєю безпосередністю жіноцтво вміє вичувати здорові тенденції розвитку і потреби спільноти, а ставши раз на обраний шлях, з непохитною вірою прямувати до мети. Всі великі рухи, суспільні течії і революції світу мали гарячих визнавців і своїх апостолів саме у жінках. Часто там, де спекулятивний розум не знаходив правильних доріг, там гаряче, живе серце, що тужило за ідеалом,- знаходило його. Не треба через те розуміти, що належить ставити ділему між серцем і розумом, бо хоч в окремих життєвих випадках переважає один з елементів, то життя вимагає власне

синтези і творчого поєднання всіх духових потенцій людини. Але бувають випадки, зокрема у важких моментах, коли при всьому розумовому розвитку і поступі життя, треба культивувати і скріпляти передусім те, що дає безпосередню силу життєздатности, хоронить перед нищінням, зберігає життєвість народу. Це буває власне не абстрактна доктринерськість, а рушійний, в своїй структурі життєво-простий активізм. Такі питання стоять перед українським народом, а зокрема психологічно перед тою його частиною, що опинилася на чужині.

Плекати культ героїчної боротьби народу з неволею та вціпляти в своєму окруженні активну ідейність це завдання в першій мірі жінок, бо вони мають найближчий доступ до людських душ, а в своїх почуваннях найдовше зберігають непохитну віру і мають найтриваліше прив'язання до власних традицій. Роля жінки в тому відношенні тепер тим важніша, бо минає рік за роком і під чужим небом виростає новий нарибок народу. Щоб Україна безсмертно жила в молодих серцях, про це мусить дбати передусім українська жінка і від тої відповідальности її нарід ніколи не звільнить.

Тому на сторожі збереження національної душі у підростаючих поколіннях, збереження рідної мови, віри і звичаїв, плекання рідної пісні, мистецтва і культури взагалі, це завдання жінок, які сповняються передусім у власних родинах, а дальше теж уся організована суспільна праця жінок мусить інтензифікуватися під тим кутом, щоби протидіяти постепенному послаблюванню національного почуття на чужій почві.

Крім цього тепер перед українцями є одно специфічне внутрішнє завдання, а саме: повне зцілення різних віток народу, що цілими віками були розділені кордонами і тільки від недавного часу мають можливість разом співжити. Цей процес злиття проходить у рідному краю більше природнім порядком, бо в обличчі безпосередньої смертельної загрози наступає органічне цементування у спільній боротьбі. На чужині деструктивно діє брак власного грунту під ногами, духова пустка чужого довкілля і фізична розпорошеність, тому й тимбільше свідомо треба діяти, щоб в моноліті хоронити своє існування серед чужого моря і щоби монолітом вернутися в Україну. І знову виховний вплив і гармонізуючий вклад жіноцтва в суспільність має першочергове значення.

В матеріяльно важкому положенні української еміграції в збереганню національної фізичної субстанції знову велика роля за жінками. Чутливе серце для нужди інших, глибоке зрозуміння для людських потреб, материнський опікунчий змисл і життєвий практицизм уможливлюють успішну поміч для всіх тих, що її направду потребують. Ці потреби стоять сьогодні перед еміграційними масами, а це пекуче можуть вирішити тоді, коли провізорична опіка скінчиться і маси будуть здані на себе самих.

Вкінці це дуже важні завдання мають жінки на чужині в політичній ділянці. Еволюція життя пішла в тому напрямі, що сьогодні майже у цілому світі мають жінки політичні права, які були подекуди довго оспорювані. В різних краях може й бракує жіноцтву належного політичного вироблення, але воно в своїй масі сильно держиться своїх національних традицій і тим корисно служить національній справі. Вислід виборів у різних краях може вийшов би більше на користь комуністичних експозитурних чинників, як би не те, що у виборах взяли участь жінки, які в загальному все більше зв'язані з власними внутрішньо-національними тенденціями, чим з кон'юнктуральними спекуляціями, і за всяку ціну відгороджуються від чужих шкідливих впливів.

В українському народі ні в минулому ні в сучасному нема оспорювання рівноправности і політичних прав жінки і тому в першу чергу

від жінок самих залежить, яка буде іхня роля в політичному житті. Як уже згадувано в днях боротьби українського народу і на полі суспільної самоорганізації - українське жіноцтво не тільки дорів- нює жіноцтву державних народів, але в деяких випадках без сумніву перевищає, зваживши тимбільше той момент, що в бездержавності є менші можливості вияву. При своєму виробленню українське жіноцтво на чужині може багато зробити у внутрішньо-політичних взаєминах і у зовнішньому світі.

Коли іде про внутрішнє життя на еміграції, то воно без сумніву, в дечому не домагає, а головно в політичній розпорошеності деяких кругів та в політично-психологічній відсталості від краєвих дій. Виходячи з головних, в горі з'ясованих принципів української визвольної політики та її інтересів в сучасну пору, українське жіноцтво повинно по лінії тих принципів впливати на нормування і гармонізування внутрішньо-суспільно-політичних відносин і дій, які тоді лише будуть виправдані, коли не будуть іти в розріз із краєвими національними тенденціями. Ці завдання повинні сповняти не лише жінки заангажовані в політичних організаціях і середовищах, але власне загал жіноцтва, який хоч і не мусить брати участи у безпосередній політичній роботі, то все таки мусить мати активне відношення до основних національно-політичних проблем. По лінії основних національно-політичних принципів сконсолідований сьогодні наш край, бо всі національні сили, відсунувши всякі другорядні розбіжності між собою, з'єднилися під прапором боротьби і під одним дієвим Проводом на час тої боротьби, Українською Головною Визвольною Радою. Того самого Край жадає від еміграції. Не є здорово, коли внутрішня сила української суспільности на чужині, не оглядається на фактичний стан на Землях, заперечує, або втікає від основної проблематики визвольної дії, а свої заінтересування й акції зводить на дальпечєргові питання, вже тепер розділюючи скіру це не вбитого медведя. Власне таким явищам протиділати повинно патріотичне, хоч би й безпартійне, а може саме безпартійне, українське жіноцтво і через те сповнить воно важне політичне завдання, в розумінню не формально партійному, тільки всенаціональному.

До внутрішньої проблематики належать теж моменти суспільної зрівноваженості і радше готовости на поклик Краю, чим панічного наставлення на масову, покищо не реальну і не зовсім потрібну втечу за Океан. Вправді забезпечення має на довшу мету, це питання важне, але поки останнє історичне слово це не запало, доки Край бореться - потрібна близькість до Краю, а не масове, в кожному разі перед - часне віддалення від нього. Треба організувати свою особисту будучність, але й треба в готовості видержувати до кінця. Вплив жінок на духове зрівноваження може бути дуже великий і це може мати не мало важне політичне значення.

Позатим і сьогодні є можливості виконувати такі речі, які є не лише посереднім співдіянням з визвольним змагом у Краю, але можуть становити практичну поміч Краєві. Тому українське потріотичне жіноцтво на чужині, щоби разом зі своїми сестрами в Краю, причинитися до справи нашого визволення, мусить живо відгукуватися на всеукраїнські акції, ведені нашою дієвою владою, УГВР-адою і її Закордонним Представництвом.

Одним із дуже важним відтинків є зовнішньо-політичні акції, що мають частинно свій відповідник у суспільних, культурних чи фахових міжнародніх взаєминах.

Не шукаючи далеко, українське жіноцтво повинно піддержувати взаємини з жіноцтвом інших національностей, з якими доводиться нам спільно жити на чужині. Головно іде про ті народи, що заінтересовані у тих самих міжнародньо-політичних проблемах, що і ми. Товариські

і культурні зв'язки, а вслід за тим напа політична пропаганда дають у висліді політичні осяги міжнароднього значення. Взаємини з жіноцтвом державних народів, пов'язання з жіночими міжнародніми організаціями відчиняють українській справі це одно вікно в світ і дають можливість виплисти на ширші роди. Без сумніву на тому відтинку вирізнять перед українським жіноцтвом як недержавною групою не малі трудноці, але всетаки можливі осяги це одна з найреальніших користей, яких жде від закордону Край. Очевидно всі ті акції і вся праця мають значення тоді, коли вони висловлюють загально - національні тенденції і не мають ніяких утаєних побічних товчків, коли не є відірваним явищем групового чи особистого походження. Всі дії мусять переводитися об'єднаним зусиллям всіх творчих елементів.

Українське жіноцтво на чужині в більшості здає свій іспит. Поза зовсім фрагментарними, відокремленими явищами, що знаходять належну оцінку у всій суспільності, - українські жінки зуміли об'єднати свої сили, а свою працю повели гармонійно у суцільному сплеті з життям цілої еміграційної суспільности. Дальна виправданість ролі українського жіноцтва на чужині викажеться у його громадській живучості і передусім у його неугавній службі для Рідного Краю.

Українська Земля, що сплива святою кровю своїх дітей, буде ждати повороту своїх вірних доньок з несплямленою душею, горячим патріотичним серцем і з ясним поглядом чистого сумління, що все буде могти сказати: " ми свої завдання виконали!"

_ " _ " _ " _ " _ " _